

Innst. 320 S

(2009–2010)

Innstilling til Stortinget fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:114 S (2009–2010)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om en styrking av miljø- og klimaarbeidet i kommunene

Til Stortinget

Sammendrag

Følgende forslag fremmes i dokumentet:

«I

Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med statsbudsjettet for 2011, etablere en ordning med prosjektstøtte til kommunene for å følge opp nasjonale mål på miljøområdet, hvor også kompetanseutvikling og kompetanseutveksling kommunene imellom, vektlegges.

II

Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med statsbudsjettet for 2011, etablere en ordning med kursing av lokale folkevalgte og ansatte i kommunene innen miljø- og klimarelaterte spørsmål som griper inn i den kommunale forvaltningen.»

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Per Rune Henriksen, Marianne Marthinsen, Torstein Rudihagen, Tor-Arne Strøm og Eirin Kristin Sund, fra Fremskrittspartiet, Oskar Jarle Grimstad, Henning Skumsvoll og Ketil Solvik-Olsen, fra Høyre, Nikolai

Astrup, Bjørn Lødemel og Siri A. Meling, fra Sosialistisk Venstreparti, Snorre Serigstad Valen, fra Senterpartiet, lederen Erling Sande, og fra Kristelig Folkeparti, Line Henriette Hjemdal, viser til at kommunene er sentrale både i miljøarbeidet og for å nå målet om reduksjon av Norges utslipp av klimagasser.

Komiteen viser til brev datert 11. mai 2010 fra statsråden, som er vedlagt, der en rekke aktiviteter på området nevnes. Gjennom programmet Fremtidens byer samarbeider Miljøverndepartementet med de 13 største byene om å redusere klimagassutslippene og å gjøre byene miljøvennlige. Over 200 kommuner har deltatt i programmet «Livskraftige kommuner», der kommunene arbeider i læringsnettverk med andre kommuner.

Komiteen viser videre til at det over MDs budsjett er satt av midler til opplæring i den nye plan- og bygningsloven og ny naturmangfoldslov. I tillegg skal direktoratenes, fylkesmennenes og fylkeskommunenes veiledningsrolle overfor kommunene styrkes, og fylkesmennene vil bli bedt om å bistå kommunene i utvikling av robuste interkommunale fagmiljøer på plan- og miljøområdet.

Komiteen peker i tillegg på prosjektet «Grønne energikommuner», som har varighet fra 2007–2010. Formålet med programmet er å få deltakerkommunene til å satse på energieffektivisering og fornybar energi, samt å redusere klimagassutslipp.

Komiteen er også kjent med at KRD siden 2007 har finansiert klima- og energikurs for kommunene. Enova står for praktisk gjennomføring av kursene. I 2009 ble det avholdt åtte energi- og klimaseminarer med deltakere fra til sammen 109 kommuner. Nye kurs skal etter planen gjennomføres høsten 2010.

Komiteen viser videre til at øvrige virkemidler vil bli vurdert i arbeidet med budsjettprosessen for 2011.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti viser til representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om en styrking av miljø- og klimaarbeidet i kommunene, Dokument 8:114 S (2009–2010), hvor det pekes på at Norge står overfor store utfordringer på miljøområdet, og hvor det på en rekke områder er satt overordnede nasjonale mål; som bevaring av biologisk mangfold, jordvern, bevaring av friluftslivsområder, tilgang på grønne lunger, opprydding av forurenset grunn, lokal luftforurensning, avfall og klimagassutslipp. Det pekes på at flere av disse utfordringene i større eller mindre grad må finne sin løsning lokalt eller at man er avhengig av lokal kartlegging, lokal kunnskap eller lokale tiltak for å komme i mål.

Disse medlemmer vil peke på at kommunene er helt sentrale i miljøarbeidet, men mange opplever et misforhold mellom de nasjonale miljømålsettingene og de ressursene som stilles til rådighet for å følge disse opp lokalt. Disse medlemmer mener kommunene i større grad må rustes til å løse miljøutfordringene lokalt.

Disse medlemmer vil peke på at man er avhengig av god kartlegging av tilstanden for å kunne forvalte miljøet på en god måte. På mange områder er slik kunnskap mangelfull, og kommunene mangler ofte ressurser til dette. Det skal i tiden fremover registreres naturtyper etter naturmangfoldloven. Et annet felt med kunnskapshull er på forurensnings-siden.

Disse medlemmer vil vise til at Direktoratet for naturforvaltning og Statens forurensningsstilsyn (nå Statens klima- og forurensningsdirektorat) i 2008 gjennomførte en kommuneundersøkelse som viser at svært mange kommuner ikke har oversikt over forsøplingssituasjonen, og at de heller ikke fører tilsyn med ulovlig avfallshåndtering. Manglende kunnskap hever også terskelen for å sikre målrettede tiltak som for eksempel gode avveininger mellom bruk og vern. Disse medlemmer mener derfor at sentrale prosjektmidler til kartleggingsarbeid og tiltak vil være med på å målrette og vitalisere miljøarbeidet i kommunene, og bør derfor prioriteres. I tillegg til at kommunene må styrkes på miljø- og klimaområdet, er det viktig at de folkevalgte har en grunnleggende forståelse av betydningen av natur- og miljøverdiene.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer opprette en ordning med tilskudd til miljø- og klimaarbeidet i kommunene, som bevilges til konkrete prosjekter i den kommunale forvaltningen, med særlig

vekt på kompetanseutvikling og kompetanseutveksling kommunene imellom. Eksempler på slike prosjekter kan være registrering av naturtyper, kartlegging av stengsler i strandsonen, håndtering av forsøplingssituasjonen, ulovlig avfallshåndtering og kartlegging av forurenset grunn eller vann.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har tillit til det lokale selvstyret i miljøpolitikken. Disse medlemmer mener at forvaltning av naturressurser og naturområder ikke har funnet sin endelige form i Norge. Disse medlemmer mener langsiktig miljø- og arealforvaltning i større grad enn i dag må bygge på eidsrettslige prinsipper og lokalt selvstyre. For å styrke kommunenes evne til å føre en god lokal miljøpolitikk, mener disse medlemmer at økonomiske ressurser må overføres fra den statlige miljøforvaltningen og ned til den enkelte kommune, og som kan sette kommunene i bedre stand til å følge opp nasjonale mål på miljøområdet. Disse medlemmer peker her blant annet på kartlegging av biologisk mangfold, naturoppsyn, klimapolitikk og lokale forurensinger.

Disse medlemmer tar på denne bakgrunn opp forslagene fremsatt i Dokument 8:114 S (2009–2010).

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti tar til orde for en tilskuddsordning på om lag 50–100 mill. kroner. I tillegg bør det sikres midler til opplæring av de lokalt folkevalgte på miljø- og klimaområdet.

Dette medlem støtter forslagene fremsatt i Dokument 8:114 S (2009–2010).

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener regjeringen i 2011 bør evaluere kost-/nytteverdiene av kommunale klimaplaner, for eksempel ved å gjennomgå planene, kostnadene og nytteverdien fra (tilfeldig) utvalgte kommuner av varierende størrelse.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti:

I

Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med statsbudsjettet for 2011, etablere en ordning med prosjektstøtte til kommunene for å følge opp nasjonale mål på miljøområdet, hvor også kompetanseutvikling og kompetanseutveksling kommunene imellom, vektlegges.

II

Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med statsbudsjettet for 2011, etablere en ordning med kursing av lokale folkevalgte og ansatte i kommunene innen miljø- og klimarelaterte spørsmål som griper inn i den kommunale forvaltningen.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:114 S (2009–2010) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om en styrking av miljø- og klimaarbeidet i kommunene – vedlegges protokollen.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 3. juni 2010

Erling Sande

leder og ordfører

Vedlegg

Brev fra Miljøverndepartementet v/statsråden til energi- og miljøkomiteen, datert 11. mai 2010

Vedrørende Representantforslag 114 S (2009-2010)

Det vises til brev fra Energi- og miljøkomiteen datert 26. april 2010 vedlagt forslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande og Borghild Tenden om en styrking av miljø- og klimaarbeidet i kommunene.

Forslaget reiser viktige problemstillinger som jeg er svært opptatt av. Jeg vil innledningsvis nevne noen av de aktiviteter vi allerede har i gang på dette området.

Miljøverndepartementet har støttet et 5-årig samarbeidsprogram med KS – Livskraftige kommuner - der kommunene arbeider i læringsnettverk med andre kommuner om konkrete miljøtemaer. Over 200 kommuner har deltatt i programmet; nesten alle har arbeidet med klima og energi som et av temaene. Følgerevalueringen viser at samarbeid i læringsnettverk styrker kommunenes evne og vilje til å drive plan- og miljøarbeid.

Gjennom programmet Framtidens byer samarbeider Miljøverndepartementet med de 13 største byene om å redusere klimagassutslippene og gjøre byene miljøvennlige. Det vil bli lagt stor vekt på for-

midling og læring overfor andre kommuner fra dette arbeidet.

Det er over Miljøverndepartementets budsjett videre satt av midler til opplæring i den nye plan- og bygningsloven og ny naturmangfoldlov. Departementet legger også opp til å styrke direktoratenes, fylkesmennenes og fylkeskommunenes veiledningsrolle overfor kommunene. Vi tar videre sikte på å systematisere og vitalisere elektronisk plan- og miljøinformasjon rettet mot kommunene for å gjøre denne lettere tilgjengelig.

Miljøverndepartementet vil også be fylkesmennene bistå kommunene i utvikling av robuste interkommunale fagmiljøer på plan- og miljøområdet. Skjønnsmidlene som fylkesmannen disponerer, kan benyttes til å initiere sterkere samarbeidsstrukturer på plan- og miljøområdet.

Andre mulige virkemidler for å styrke kommunenes plan- og miljøkompetanse vil bli vurdert i arbeidet med budsjettprosessen for 2011. I denne sammenheng inngår også en vurdering av prosjektstøtte og støtte til kompetanseutvikling.